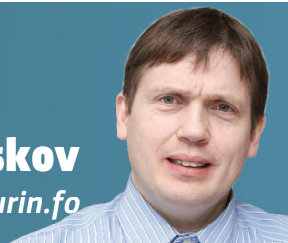

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eiríkur@sosialurin.fo

EIN AVOLDAÐ SKIPAN

Rættilgt rok hevur tikið seg upp í bretska kongshúsinum, eftir at Harry prinsur, yngsti sonur Dianu prinsessu og Charles prins, ikki longur tímir sínar kongaliga skyldur og vil liva at eitt liv sum eitt vanligt menniskja saman við konu síni og syni sínum. Partvís í Bretlandi og partvís í Norðuramerika.

Og so er tað, at vit kunnu spyrja: Hví gera so nógv burtur úr tí? Hevur tað nakran týðning, um tann sætti í arvarekkjuni til bretska trúnnuna velur aðrar leiðir?

Tað er løgið, at demokratisk lond í okkara heimsparti framvegis velja at hava nøkur fólk, sum eru fødd til sínar uppgávur, og soleiðis arva

rættin av vera ein týðandi partur av okkara annars so fólkaræðisligu skipan. Men so er. Fleiri lond á evropiska meginlandinum hava avtikið alt kongs- og keisaraveldi fyri nógvum árum síðani. Summi fyri fleiri 100 árum síðani.

Men ikki Bretland, og ikki kongaríkin Danmark, Noreg og Svøríki. Hesi lond hava framvegis fólk, sum eru fødd til at standa á odda fyri okkara fólkaræði. Ein beinleiðis demokratisk mótsøgn.

So kunnu vit halda tey vera so fitt og ófór og røsk og sjarmerandi. Men tað hevur einki við fólkaræði at gera, at Fríðrikur prinsur veit, at hann skal arva kongaríkið Grønland,

Føroyar og Danmark, tá mamma hansara doyri.

Men vit mugu samstundis viðganga, at samfeløg sum tey skandinávsku og tey bretska ikki eru komn har til enn, at alt arvað vald ikki er í trád við fólkaræði.

Høvdu vit skipað okkara samfelag sum fullveldi, so hevði tað ikki verið sum eitt kongaríki, hóast Tjóðveldi mælti til tað, tá tey saman við Fólkaflakkinum ætlaðu at slíta frá Danmark um aldarskiptið. Tað manuttan iva hava verið av beráddum huga, tí tey hildu, at kanska fleiri føroyingar fór at atkvøða fyri loysing, um vit sluppu at varðveita drotningina. Men tað er ein undirmeting av

føroyinginum. Alt vald í Føroyum er náttúrliga bygt á fólkaræðisliga grund.

Kongshús áttu sjálvandi at verið loyst frá politiska valdinum og eiga sjálvandi ikki at vera figgjað við

skattakrónum frá hart kroystum skattgjaldarum. Skulu tey kongaligu liva í sús og dús, so mugu tey sjálvi figgja sín virksema. Tað sigur seg sjálv.

Í skjótt 70 ár hevur Elisabet drottning av Bretlandi sitið við valdið. Og í skjótt 50 ár hevur Margreta drottning sitið við valdið í okkara kongaríki. Tær finna ikki upp á at leggja frá sær sjálvobodnar. Tær skulu berast út. Soleiðis er kongsveld – ei undur í, at onkur melder seg út.

Tey kongaligu eiga sjálvi at figgja sítt sús og dús

Vága Floghavn nr. 5 í ríkinum

Vøksturinn av ferðafólki um flogvøllin Vágum í fjør var 46.468

Vága Floghavn hevði størsta lutfalsligan vøkstur í fjør

Hóast talið av ferðafólkum um danska floghavnir ikki veksur, so er øðrvísi í Føroyum.

Fyri fyrstu ferði í tíggu árum vaks talið av ferðandi um danskar flogvallir ikki í fjør.

Talið av ferðafólkum í teimum seks størstu flogvøllum í Danmark var

at kalla óbroytt.

Samlaða talið av ferðandi um flogvallir í Danmark var á umleið 36,5 milliónir, sum at kalla er tað sama sum árið fyri.

Her er yvirlit yvir gongdi í teimum størstu dansku floghavnunum í 2019. Talið í klombrum er munurin frá 2018. Vit hava sett tøluni fyri Vága Floghavn inn á fimta plássið:

1. Københavns Lufthavn: 30,26 milliónir (-41.828)
2. Billund Lufthavn: 3,72 milliónir (+212.666)

3. Aalborg Lufthavn: 1,46 milliónir (-147.458)
4. Aarhus Lufthavn: 500.490 (+14.324)
5. Vága Floghavn 424.281 (+46.468)
6. Bornholms Lufthavn: 234.241 (-39.031)
7. Midtjyllands Lufthavn: 114.159 (-19.677)
8. Sønderborg Lufthavn: 68.828 (+1337)
9. Esbjerg Lufthavn: 77.422 (+5531)

Keldur: Flogvallirir, Trafikstyrelsen, Danmarks Statistik. Bert flogvallir við yvir 50.000 ferðandi eru við.

Væl størri burðartal enn miðal
TÍÐINDI SÍÐA 10-11

Fiski-vinnunýskipanin feldi meg
TÍÐINDI SÍÐA 7

Umhugsa at fáa kvinnur at eiga fyrr

Danskir føðilæknar vilja kanna, um tað ber til at seta føðingar í gongd, um ein kvinna við barn gongur eina vikur yvir termin

Tá kvinnur við barn hava gingið tvær vikur yvir tíðina, verður mælt til, at føðingin verður sett í gongd, men í framtíðini kann tað gerast longu eftir eina viku.

Danskir føðilæknar ætla at kanna, um ein vika fram-yvir skal vera markið.

Tað er felagið hjá donskum føðilæknum – Dansk Selskab for Obsterik og Gynækologi – sum hevur sett bólkin. – Tann vitan, vit hava nú, haldi eg bendir á, at vit skulu broyta vegleiðing okkara, sigur Hanne Brix Vestergaard, sum er forkvinna í felagnum, við DR.

Hon vísir millum annað á svenska gransking, sum í fjør var avbrotin, tí seks børn doyðu, eftir at mamma teirra var farin fleiri enn tvær vikur yvir tíðina.

Í Svøríki er tilmælið longu broytt, so mælt verður til at kvinnur fara í gongd við føðingina, tá tær eru farnar eina viku yvir tíðina.

Í Danmark verða umleið

15.000 kvinnur við harn settar í gongd um árið. Um markið verður sett niður til eina viku, fer talið at hækka við umleið 4.500.

Tveir granskarar frá Aarhus Universitet – Rikke Damkjær Maimburg og Eva Rydahl – halda ikki, at rætt er at styttta hesa tíðina.

Tær meta ikki, at tað verða færri deyðfødd og siga við DR, at tað kann geva trupulleikar fyri bæði móður og barn, tí fleiri hjáárin av heilivági, sum tikin verður í dag fyri at seta føðingina í gongd.

Dansk Selskab for Obsterik og Gynækologi skal nú søkja Heilsustrýði um at seta arbeidsbólkin. Síðst í árinum verður eitt møguligt nýtt tilmæli klárt.

/ritzau/